

El llenguatge

Fer-ne cas

27.VI.1928

En l'ús de la locució *fer cas* existeix una certa vacil·lació quant a la representació pronominal del complement que designa la persona o la cosa que és objecte de consideració o esment. Efectivament, alternen les solucions *fer-ne cas* i *fer-li cas*, sovint escollides sense gaire seguretat, i fins i tot no és rar de veure *fer-li'n cas* —No li'n facis cas. Li'n fan molt de cas— que podem considerar com l'equivalència normativa de la forma col·loquial *fer-n'hi cas*.

Fer-ne cas representa la reducció o equivalència de *Fer cas* d'algu o d'alguna cosa i *fer-li cas* de *fer cas* a algu. Per tant, *fer-li cas* només es pot referir a persones. Però no fóra encertat de voler establir una distinció rigorosa i reservar *fer-ne cas* per a la representació dels complements designant una cosa i recórrer a *fer-li cas* quan el complement fos de designació personal. El Diccionari Fabra només recull, a l'article *cas*, la locució *fer cas* de, sense especificar si és d'una persona o d'una cosa. L'Alcover-Moll, a més, indica que quan el complement designa una persona s'usa també en datiu, és a dir, *fer cas* a algu o *fer-li cas*. Tenim, doncs, *fer-ne cas* com a solució general, vàlida per a tots els casos i *fer-li cas* amb un ús més restringit, i únicament representant els indicats complements de designació personal.

Ara: ¿és possible, en alguna ocasió, la solució *fer-li'n cas*? Sense que sigui possible una resposta negativa categòrica, perquè mai no es poden preveure totes les possibilitats de l'idioma, creiem que no. *Fer-li'n cas* hauria de correspondre a una oració com *Feia cas* al mestre dels seus consells, que considerem de la llengua teòrica. Més aviat diríem *Feia cas* dels consells del mestre, en què el conjunt els consells del mestre és un sol complement, representable tot ell pel pronom *en*: *En feia cas*.

Amb el mateix valor i el mateix tractament sintàctic que *fer cas* es pot usar també *fer cabal*.

Albert Jané